

Logos

Organ för
Föreningen Logos i Österbotten rf
Årgång 5 • nr 2
Augusti 2007

***Bliv i Jesus, vill du bära frukt!
Grenen kan ej leva skild från stammen,
och blott under herdens vård och tukt
fostras och bevaras späda lammen.***

Lina Sandell

- Stolthet och skam 2 • Ska Människosonen finna tron, när han kommer? 3
• Man och kvinna – Kristus och församlingen 6 • Kyrkan i den nya tidsåldern 8 •
• Biskoparna och Kyrkan 10 • Böcker och skivor 15 • Notiser 17 •
Lutherpredikan 19 • Verksamhetsinformation 20

Stolthet och skam

Pride är ett ord som knappast kan undgå någon nutida människa. Det engelska ordet betyder stolthet, men även högmod. Det har blivit ett kännetecken på HBT-rörelsen: de homosexuellas, bisexuellas och transsexuellas framträdande "ur garderoben".

När ordet förekommer i Bibeln betecknar det vanligen människans högmod i motsats till Guds ära. Ett exempel är den babyloniske kungen Nebukadnessar, som störtades för att han blev högmodig och inte gav ära åt Gud (Dan 5:20).

I Rom 1:18–32 framställs stolthetens motsats, skammen, som ett kännetecken på den ogudaktiga och orättfärdiga världen:

Därför utlämnade Gud dem till skamliga lidelser. Deras kvinnor bytte ut det naturliga umgänget mot det onaturliga. På samma sätt övergav männen det naturliga umgänget med kvinnan och upptändes av begär till varandra. ... Och eftersom de inte ansåg det vara något värt att ha kunskap om Gud, utlämnade Gud dem åt ett ovärdigt sinnelag, så att de gjorde sådant som är mot naturen.

Här talar aposteln Paulus om homosexualitet som en förvillelse, som beror på att människor inte ger Gud den ära som tillkommer honom.

Ett centralt ordpar är naturligt – onaturligt. Just detta är förbudet i dag: man får inte tala om att något är onaturligt, mot naturen.

I stället berömmar man sig av sådant, så att man rentav använder ordet *pride* om sin förvillelse.

Om den verkliga berömmelsen talar Rom 2:29:

Den är jude som är det i sitt inre, och hjärtats omskärelse sker genom Anden och inte genom bokstaven. En sådan får sitt beröm, inte av människor utan av Gud.

Här finns en anspelning på namnet *Juda* som Lea gav Jakobs fjärde son: "Nu vill jag tacka *HERREN*." (1 Mos 29:35) Det hebreiska ord som namnet anknyter till är "tacka" eller "berömma".

Ingen människa ska berömma sig inför Gud av sig själv eller av något hon själv gör. Judarna såg sin berömmelse i sin härkomst och i sin laguppfyllelse. Paulus visar hur den egentliga berömmelsen går djupare: den som är omskuren i hjärtat, dvs. den som är döpt och tror på Jesus, har den verkliga berömmelsen.

I 1 Kor 1:31 citerar Paulus från Jeremia (9:23–24):

Den vise skall inte berömma sig av sin vishet, den starke inte av sin styrka och den rike inte av sin rikedom. Den som vill berömma sig, han skall berömma sig av att han har insikt och känner mig.

Att berömma sig av att ha insikt i Guds ord är inte populärt i dag. I stället skall man vara ödmjuk och erkänna att man inte kan göra anspråk på att ha mera rätt än andra. Och allra minst får man döma andras åsikter utifrån Guds ord.

Som kristna måste vi med kraft träda upp mot tendenserna att ta ifrån Gud den ära som tillkommer honom. Han har uppenbarat sin vilja i sitt Ord. Också där vi inte förstår det skall vi ge honom äran att vara klokare än vi.

Och när vi har klara och tydliga belägg för vad som är naturligt och onaturligt, och vad som är synd och skam, då skall vi också säga det rent ut.

OLA ÖSTERBACKA

Logos – organ för Föreningen Logos i Österbotten rf. Redaktion: Klas-Erik Isaksson, John Lasén, Roger Pettersson, Ralf Sandberg och Ola Österbacka. Ansvarig utgivare: Klas-Erik Isaksson. Layout: Ola Österbacka. ISSN 1459-3378.

Material och diskussionsinlägg sänds helst via e-post till ola@ofsystem.fi eller per post till Skolhusgatan 11 A 9, 65100 VASA.

Tidningen sänds till dem som stött föreningen eller meddelat intresse. Gåvor för spridningen betalas till bankkonto 497028-241584 (Finland) och i Sverige till plusgirokonto 407 99 53-8.

Pärmbild och fotografier (om annat inte nämns): Ola Österbacka. Tryck: Ab Forsberg Rahkola Oy, Jakobstad.

Ska Människosonen finna tron, när han kommer?

Föredrag av Ola Österbacka vid Föreningen Logos' årsfest 17.5.2007, förkortat.

Frågan utgör avslutningen av Jesu liknelse om änkan och domaren och återfinns i Luk 18:8. Med liknelsen vill Jesus visa att vi alltid borde be utan att tröttna. Änkan som ansätter domaren får slutligen rätt, trots att domaren varken fruktade Gud eller hade respekt för någon människa, bara därför att hon var så besvärlig.

Varför denna översättning?

Vad har frågan egentligen med en ihärdig bön att göra? Är det så att det är ankans tro som ska vara sällsynt den tiden när Människosonen kommer tillbaka?

En nyckel till svaret ges i hur vi översätter "tro". Om vi jämför några översättningar ser vi att KB1917, Jonsson och Giertz översätter: "finna tro (här) på jorden", medan Folkbibeln lägger in "finna en sådan tro". Den senare verkar betona ankans tro, medan de föregående talar om en tro av ett allmänt slag, vilken som helst. Detta förstärks av B2000 som översätter "finna någon tro".

Hedegård har däremot en annan variant: "... skall han då finna tron på jorden?" Det samma har den norska Bibeln. Detta är verkligen i enlighet med grundtexten som har försett tro med bestämd artikel (*tèn pístin*).

Vilken tro talar Jesus om? Lyfter han fram den som anropar Gud om att skaffa oss rätt, likt kvinnan som ansätter den ogudaktige domaren? Är det fråga om ett rop om förbarmande, en bön om nåd, när ogudaktighet och orätt råder? Översättningen "en sådan tro" verkar förespråka den tolkningen.

Att bara tala om "tro" i obestämd form är inte bra. Det finns många sorters tro. Det kommer att vimla av religiositet och olika trosåskådningar i den yttersta tiden, men det är inte en tro vilken som helst som Människosonen söker.

Den bestämda formen "tron" antyder att det handlar om en enda tro, den rätta tron. Så säger vi också med Luther i förklaringen till den tredje trosartikeln att den helige Ande "helgar och bevarar sin kyrka i den rätta tron". Den är den tro som är det samma som Kristi lära som kommer att vara sällsynt i den yttersta tiden, den som Guds utvalda håller fast vid.

Tron angrips

Henrik Perret citerar detta ställe på sin blogg den 11 maj 2007. Han skriver att han har hört många kristna citera detta ställe de senaste månaderna.

Orättfärdigheten tycks råda. Tron ansätts från många håll. Det finns olika grader i attackerna.

1 Det sker allt hårdare *förföljelser* i muslimska länder. I Rundbrev från Martyrkyrkans vänner berättas om råa mord på tre kristna män i Turkiet som arbetade på ett kristet förlag. För polisen motiverade de sitt dåd med orden: "Vi gjorde det för vårt lands och för vår religions skull." Vi vet också att de kristna i Irak och många andra muslimska länder har det mycket svårt.

2 Det råder ett uppenbart *kristendomsförakt* i våra nordiska länder – några har börjat tala om *kristofobi*. Vi har läst om hur Scandic-hotellen tänkte ta bort biblarna från hotellrummen. De var tvungna att retirera tack vare de starka reaktionerna och hot om bojkott.

Men det skrämmande är att det var ett enda initiativ från humanistförbundet som förorsakade beslutet. Humanisterna tycker inte att den kristna tron ska förekomma på offentliga platser eller i offentliga media.

Många tv-program är öppet anti-kristliga. I Sverige får kristna friskolor det allt svårare. Det verkar vara så att rädslan för att muslimska skolor ska utgöra grogrund för odemokratisk verksamhet också slår mot de kristna skolorna.

3 *Ledarna i folkkyrkan* går allt hårdare åt dem som bekänner den bibliska tron. Nu pågår en direkt kampanj mot bibeltro från ledningen för Den evangelisk-lutherska kyrkan i Finland. Se bara hur ärkebiskopen går ut i Kyrkpressen och vill undanröja de präster som vill omsätta sin lydnad för bibelordet också i praktiskt handlande!

4 Det farligaste är kanske ändå de angrepp på tron som kommer *smygande inifrån*. Jag vill nämna två slag av smygande angrepp.

a) Jesus talar om vargar i fårakläder. I Apg 20 talar Paulus till biskoparna och prästerna från Efesus: "Ja, ur er egen krets skall män träda fram och förvränga sanningen för att dra lärjungarna över på sin sida."

Det farligaste är att dessa män kommer fram i *den egna kretsen*. Präster som ansetts stå för en god lära byter kurs. De väljer undfallenhet och skiljer bort det anstötliga ur förkunelsen och anpassar sina offentliga uttalanden till det som anses rätt och tidsenligt av folkopinionen. Eftersom de har fått förtroende under en lång verksamhet, följer fåren villigt med dem i avfallet utan att ifrågasätta dem.

b) *Nya rörelser* kommer in på ett smygande sätt. Kyrkotillväxtrörelser av typ Willow Creek går ut för att vara bibeltrogna och har faktiskt också många goda egenskaper. Men där finns sådant som inte håller måttet, och det är just det som kännetecknar den smygande villfarelsen som vi måste ta oss till vara för. Willow Creek-rörelsen annonseras nu i Kyrkpressens bloggspalter. De ordnar en ledarskapsutbildning i november i Helsingfors med några av världens mest kända män, bl.a. USA:s förre utrikesminister Colin Powell och förre presidenten Jimmy Carter.

Kärlekslösheten tilltar

Vi har redan talat om hur angreppen på tron sker, men låt oss se närmare på några bibelord som beskriver den yttersta tidens tecken.

Det första är ett ställe som visar oss yttre tecken på att kärlekslösheten tilltar: 2 Tim 3:1–5:

Det skall du veta att i de sista dagarna skall det komma svåra tider.

Människorna kommer att älska sig själva och vara penningkära, skrytsamma, stolta, hånfulla, olydiga mot sina föräldrar, otacksamma, gudlösa, kärlekslösa, oförsonliga, skvalleraktiga, obehärskade, råa, fientliga mot det goda, falska, egensinniga och högmådiga. De skall älska njutning i stället för Gud och ha ett sken av gudsfruktan men förneka dess kraft. Håll dig borta från dem!

Inget av det som räknas upp här skulle föranleda något åtal inför domstol, ingen polis skulle ingripa mot de här brotten. Det här är egentligen en personlig syndabekännelse för oss i dag. Här nämns inte grova synder som mord, terrorhandlingar, eller ens otukt!

- Människorna ska älska sig själva: jobb och pengar går före barnen och vård av de gamla.
- Penningkära: ju mer vi har, desto mer vill vi ha.
- Olydiga mot sina föräldrar: det här är ju grundfelet i dag i hem, i skolor: auktoritet finns inte längre.
- Gudlösa: tänk på alla tv-sketcher med svordomar och gyckel. Och sådant sitter vi kristna och tittar på, och kanske rentav njuter av och skrattar åt!

- Ett sken av gudsfruktan, men man förnekar dess kraft: det mesta av kristligheten i dag är ytlighet, sömnaktighet, villrådighet. Men kraften saknas.

De farligaste synderna är de religiösa synderna, de som inte syns utåt på den fromma fasaden. De finns där när vi tror att vi är fromma, men i vårt inre är vi fulla av detta onda sinne.

Aposteln säger: "Håll dig borta från dem!"

Hur ska det gå till? Då får jag ju hålla mig borta från mig själv i första hand, och sedan måste jag dra mig undan allt umgänge här i världen!

"De skall älska njutning i stället för Gud och ha ett sken av gudsfruktan men förneka dess kraft. Håll dig borta från dem!"

Gud vill att vi ska ta det allvarligt med våra liv. Vi ska vara "Kristusbrev i världen". Det handlar inte bara om att vi är rätt-skaffens, så att polisen inte har något att anmärka på. Hur mycket av listan här ovan skulle polisen anmärka på? Ingenting skulle föranleda åtal inför domstol.

Nej, det är hjärtats sinne det handlar om. Det är ett tecken som visar att vi lever i en annan tid än när man sökte det som är där ovan, inte det jordiska goda.

Vi ska tänka igenom: är vi med i detta? Det som går ut från hjärtat avspeglar vad som finns inne i oss. Ett okristligt liv är ett vittnesbörd om att läran inte är som den skall vara. Ett gott träd bär god frukt, men ett ont träd bär ond frukt.

Hur är det med beredskapen att följa Jesus? Läs Matt 10:34 och framåt och från Luk 14:26 några verser framåt. Uppfyller du kriterierna som nämns här att vara Jesu lärjunge?

Är det att följa Jesus det samma som att leva med i traditionen, gå i kyrkan eller på väckelserörelsernas stora samlingar ett par gånger per år, eller kanske jämra sig över hur få vi är och hur ytliga predikningarna har blivit och sedan fortsätta att arbeta

för att förkovra sina egendomar?

Det är enligt Jesu ord tillräckligt att vara två eller tre för att samlas, men det är inte tillräckligt många när vänner och familjer är på väg till helvettet, utan att vi gör något för att rädda dem.

Jämför med hur man gjorde på reformationstiden: man hade tre gudstjänster om söndagarna. Då var söndagen vikt för Guds ord. Eller tänk på hur man gjorde i väckelsehem under tidigare sekel: man läste Kyrkopostillan eller Huspostillan på söndagen när man inte kunde komma till kyrkan, fast det räckte länge och kändes tråkigt för barnen att sitta stilla.

Tänk så mycket konkurrens det finns mot Guds ord i vår tid. Här får vi böja vårt huvud i sorg och ånger över oss själva, för att vi har låtit oss ledas med i tidsandan.

Försvagad respekt för Skriften

Då kommer vi till det andra jag vill visa på som själva grundorsaken: respekten för den heliga Skrift har försvagats.

Ty det skall komma en tid då människor inte längre skall stå ut med den sunda läran, utan efter sina egna begär skall de samla åt sig mängder av lärare, allteftersom det kliar dem i öronen. (2 Tim 4:3)

Den sunda läran har trängts undan för allt som kliar i öronen. Man står inte ut med att höra vad Bibeln säger om hur kyrkans ämbete ska ordnas, eller hur vi ska ha det med äktenskapet och rätta oss efter Guds ord.

Det här är inte svårt att hitta exempel på. Vi behöver bara gå till bloggarna. Man står inte ut med dem som försvarar Guds ord. Dem hånar man öppet, medan förnekarna applåderas.

Ty om någon kommer till er och predikar en annan Jesus än den vi har predikat, eller om ni tar emot en främmande ande eller ett främmande evangelium som ni tidigare inte har tagit emot, då fördrar ni det bara alltför väl. (2 Kor 11:4)

Är det här inte en exakt beskrivning av vår tid? En annan Jesus – en främmande ande – ett främmande evangelium. Satan själv skapar sig till

en ljusets ängel, och hans tjänare uppträder som tjänare åt rättfärdigheten. De måste avslöjas, för att inte få förföra svaga, godtrogna människor. De talar inte med herderösten.

Det som är en av de viktigaste orsakerna till att villfarelsen har framgång i dag är att fåraörat har blivit dövt. Och så får man inte döma. Vem vågar i dag använda orden i Gal 1:8:

Men om det än vore vi själva eller en ängel från himlen som predikade evangelium för er i strid med vad vi har predikat, så skall han vara under förbannelse.

Att man har tagit bort respekten för Guds ord är en förbannelse. Dem som har gjort så kan vi inte lyssna till och vi kan inte välsigna dem. De måste förbannas.

Vilken är den tro som Jesus väntar sig finna?

1 *En tro som behöver Jesus som vår Frälsare.* Det sker när vi ser hur kalla och hårda vi är själva, och hur hopplöst vårt tillstånd är utan Jesus. Då griper vi tag om budskapet att

Vid årsfesten i Soldathemmet i Vasa den 17 maj 2007 talade Boris Sandberg över ämnet "Församlingen växer – men hur?" Föredraget kan avlyssnas som mp3 i Logosmappen (direktadress: <http://62.236.135.101/mp3/>).

vårt hopp inför evigheten är att Jesus har klätt på oss sin rättfärdighet, och att vi därför inte i minsta mån behöver visa på något eget som skulle göra oss värdiga att bli Guds barn. "Salig för intet, frälst blott av nåd."

2 *En tro som håller fast vid Jesu ord.* (Joh 14:23; Joh 15:10) Ofta säger man: "Men vi ska väl inte tro på en bok, utan på Jesus?" Vi kan inte skilja Jesus från Ordet, för han är Ordet, och det är genom Ordet som vi får tron.

Utan att vi flitigt umgås med hans ord, i vår egen andakt, i husandakten med familjen, i gemenskapen i församlingen, så kommer fienden alltför lätt inpå oss. Vi skall ta på oss Guds vapenrustning!

3 *En tro som ser till att Guds ord predikas rent och klart* och att hans sakrament hålls i ära och används. (Rom 10:17) Då det inte förverkligas i den avfallna kyrkan är vi kristna skyldiga att se till att det sker. Vi skall inte bara jämra oss över hur eländigt det blir.

Vi har heller ingen skyldighet att anpassa oss efter den falska kyrkans krav och regler, utan tvärtom ska vi fly skökan så att vi inte gör oss delaktiga i hennes synder. (Upp 18:4) Vem söker sig så nära som möjligt till ett farligt stup? I stället bygger vi staket emot stupet så att ingen av misstag ska falla över kanten.

Det här brukar kallas splittring, men det är den rätta bibliska sönderingen: att dra sig undan falsk lära och orätt gudstjänst.

4 *En tro som låter Ordet och sakramenten fylla oss med Kristi kärlek* så att vi tar oss an våra medmänniskor, lever ett rättskaffens liv, bryr sig om varandra, hjälper nödställda och så låter något av Kristi kärlek avspeglas som ett vittnesbörd om hur Gud har älskat världen och har sänt sin Son för att bli vår Frälsare. Det gör vi inte för att vinna nåd och beröm, utan för att Jesus är vår Frälsare och vi har fått bli Guds barn av nåd.

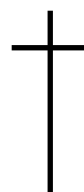
Det här gäller både när vi är tillsammans med våra kristna vänner och med de ogudaktiga som vi kommer i kontakt med, inte för att ta del i deras ogudaktiga liv, utan för att leva med dem på ett sätt som ger ett vittnesbörd om Kristi kärlek. Och när vi

får en chans vill vi också ge dem ett ord från Jesus. Vi hoppas ju och ber att vi alla ska bli ett.

5 *En tro som bär genom lidande och död.* Jesus sade ju till sina lärjungar: "Har de hatat mig, skall de också hata er." Jesus gav ju inga goda utsikter i våra liv som kristna.

Men Jesu löften har den underbara egenskapen, att de bär igenom. De kan också uträtta stora ting: "Detta är den seger som har övervunnit världen: vår tro." (1 Joh 5:4)

Och det är inte vår subjektiva tro, utan det är Kristi lära, som vi håller fast vid. Amen.

En vän har gått ur tiden

Martin Engvall avled i slutet av april efter en tids sjukdom. Han var en av Projekt Gezelius' tillskyndare och en av de personer som inledningsvis förde projektet framåt.

Martin var utrustad med en ovanlig precision i språket men han ansåg sig ändå inte, pga. sin ålder, kunna delta i det dagliga avskriftsarbetet. Han bidrog dock på ett sätt som visade sig vara en förutsättning för Projekt Gezelius, nämligen att systematiskt kontakta varje antikvariat i hela Sverige för att få tillgång till flera exemplar av bibelverket.

Martin bekostade det exemplar av bibelverkets 1860-talsutgåva som återfanns i Nybro-trakten, den utgåva som skrivits av och nu ligger i databasen. För att kunna korrigera de feltryck som upptäcktes blev arbetet beroende av att ha tillgång till originalupplagan från 1711–28 och när ett sådant exemplar återfanns i Uppsala sköt Martin till de pengar som behövdes även för detta inköp.

Vi tackar Gud för den insats som Martin Engvall utförde för Föreningen Logos.

Man och kvinna – Kristus och församlingen

Finska Luther-stiftelsens pastor Juha Muukkonen från Torneå höll denna predikan som morgonandakt vid NELA-symposiet i Loimaa 10.8.2007 (Nordeuropeisk Luther-akademi).

Översättning från finska: Roger Pettersson.

Bröder och systrar i Kristus Jesus!

"... såsom i de heligas församlingar, så ock i era församlingar..."

Så lyder mottot för detta symposium. Jag läser verserna i sin helhet från 1 Kor. 14:33–34:

Liksom kvinnorna tiger i de heligas alla församlingar, skall de tiga i era församlingar. De får inte tala utan skall underordna sig, som också lagen säger.

Varför behövdes en sådan befallning som sedan bekräftas i vers 37 som ett Herrens bud?

I Bibelns början (1 Mos. 2) instiftar vår Skapare den kanske viktigaste institutionen för vårt jordiska liv: det livslånga äktenskapet mellan man och kvinna och att de skulle vara ett kött. Frågan gäller inte bara det som hör till vårt timliga liv. Äktenskapet mellan man och kvinna och det att de är förenade till ett kött är en djup förebild eller modell för det förhållande som råder mellan Kristus och församlingen. S:t Paulus skriver i Efesierbrevet (5:31–32):

Därför skall en man lämna sin far och sin mor och hålla sig till sin hustru, och de två skall vara ett kött. Denna hemlighet är stor – jag talar om Kristus och församlingen.

Den heliga skrift lär i alla delar detta tema: mannens och kvinnans förhållande är en förebild för förhållandet mellan Kristus och församlingen. Självt tror jag att det djupast sett var

just av denna orsak som Gud skapade människan till man och kvinna, nämligen att förhållandet mellan de två olika könen skulle avspegla förhållandet mellan den osynlige Guden och hans eget folk och fungera som en känd förebild för var och en.

Visst finns det andra förebilder: faderns eller moderns förhållande till sitt barn, husbondens till tjänaren, kungens till sina undersåtar, lärarens förhållande till eleverna och så vidare.

Förhållandet förälder-barn är tillsammans med förhållandet mellan man och kvinna ändå den starkaste och djupaste av dessa olika relationer.

Bakgrunden till skapelseordningen mellan man och kvinna är att Gud genom deras olikheter på ett ännu starkare sätt ville föra fram förhållandet mellan Kristus och församlingen (Ef. 5:21–33).

Just denna djupa förståelse av (skapelse)förhållandet mellan man och kvinna ges med orden "*jag talar om Kristus och församlingen*". Detta är fortfarande en hemlighet för många, som också Paulus säger. Men ändå från Bibelns första blad (1 Mos. 2:18–25) till Uppenbarelsebokens slut (Upp. 22:17: "*Och Anden och bruden säger: Kom!*") finns en klar röd tråd om förhållandet mellan man och kvinna som en förebild för förhållandet mellan Kristus och församlingen.

Evas skapelse

När vi studerar rötterna till teologin om "ett kött" (köttets förening, 1 Mos. 2:18–25) kommer vi till Golgata mellersta kors och syndernas försoning. I kvinnans skapelse finns en förebild för Golgatahändelsen. Jesus, den nye Adam, har fallit i en djup sömn – dödens sömn – på korset. Då byggs av "hans revben", av det som kommer från hans sida, från såret som spjutet åstadkommit (Joh. 19:34), av vattnet och blodet, en brud åt Sonen. Bruden betyder Herrens församling.

Vattnet betyder ett så renande Guds ord som dopvattnet; blodet betyder ett så försonande offerblod som nattvarden. Av detta "revben" som tagits av vår Herre, dvs. genom Guds ord, dopet och nattvarden, föds Herrens jordiska kropp, församlingen. Jesus berömmar detta sitt folk med orden: "*Denna är nu ben av mina ben och kött av mitt kött.*" (1 Mos. 2:23)

När Adam för första gången i sitt liv ser en kvinna – och tänk vilken kvinna: fullkomlig, felfri, vacker utan skrynkla och fläck, och inte ens en tråd på kroppen – då kommer från hans mun ett utrop som på hebreiska låter: "*zoot habba'am*"! Ordagrant är det på svenska: "Vilket slag!", "Vilken smäll!" Eller lite mer stilrent: "Vilken snyting!" – "Detta har jag önskat! Denna vill jag ta till min egen! Denna vill jag ha vid min sida och i min famn! Denna vill jag bära i min famn in i brudkammaren och vara med henne för evigt!"

Denna Adams reaktion berättar djupast sett hur Jesus ser dig, när du är pånyttfödd genom Guds ord och dopet till hans egen. Du är i Jesu ögon underbar, önskad, vacker, ren och felfri, precis som den nyskapade Eva var inför Adam. Herren Jesus ser inte dina fläckar och extrakilon, inte det att du är genomfördärvad av synd, inte dina felsteg eller din ondska. Han ser dig endast som den brud som har fötts från hans sida. Han vill bära dig i sin famn in i brudkammaren och vara med dig för evigt i himmelens glädje.

Också ordet om kvinnan som en lämplig hjälp åt Adam hänvisar djupast sett till Kristus och hans församling: här finns en lämplig hjälp för Herren, som han gläds över och genom vilken han kan föra ut det frälssande evangeliet över hela världen. Det att mannen skall lämna föräldrahemmet och hålla sig till sin hustru innebär också djupast sett att Jesus lämnade sin faders hus, dvs. himlen, för att förenas med bruden – församlingen.

Blodsbrudgum

Under resan hände det på ett viloställe att HERREN kom emot Mose och ville döda honom. Då tog Sippora en vass flintsten och skar bort sin sons förhud, vidrörde Moses fötter med den och sade: "Du är en blodsbrudgum för mig." Och HERREN lät honom vara. Det var med tanke på omskärelsen som hon sade "blodsbrudgum". (2 Mos. 4:24–26)

Mose hade låtit bli att omskära sin egen son, trots att befallningen till Abraham hade getts sexhundra år tidigare. Före det här berättas det om hur Herren uppenbarar sig för Mose i den brinnande busken och hur Mose får som uppgift att befria sitt eget folk från slaveriet i Egypten. Men Gud kunde inte tillåta att Mose gick in i uppgiften som folkets frälsare om han inte först visar på frälsningen för sitt eget husfolk.

Situationen var alltså den samma som om jag, som är kallad till Guds ords predikant och församlingens herde, skulle lämna min familj utan delaktighet i nåden och frälsningen; jag skulle inte döpa mina egna barn till syndernas förlåtelse, så att de tillhör Jesus och blir himlamedborgare, och jag skulle inte lära min egen familj att hålla allt det som Jesus har befallt oss att hålla. Jag skulle vara en skrymtaktig brödpräst och en skojare om jag inte började mitt arbete som Guds tjänare med min egen familj.

Gud stoppade Mose – om det var fråga om en sjukdomsattack eller något annat som hotade Moses liv berättas inte.

Men Sippora, den kloka kvinnan, förstår vad det är fråga om. Synden, vilken man ännu inte gjort bättring ifrån – pojkens omskärelse – håller nu på att fördärva Mose. Sippora tar själv tag i en vass flintsten och utför den befallda omskärelsen – som vid sidan om offret – är Gamla förbundets andra nådemedel.

I det nya förbundet har vi i stället för omskärelsen det av Jesus instiftade heliga dopet och i stället för blodsoffret Herrens heliga nattvard.

Varför förknippar Sippora omskärelsen med äktenskapet, med brudgummen (fästmannen)? Sippora vidrörde ju sin man med hans sons förhud på det ställe där Moses själv blivit omskuren.

Inom herdekulturen hörde ju omskärelsen ursprungligen till ingåendet av äktenskap. Under bröllopfesten omskar brudens far eller svärfadern brudgummens förhud så att brudgummen skulle kunna få bruden till sin egen och förenas med henne till ett kött. (På hebreiska är svärfar "hoo-teen" eller omskäraren och brudgum (fästman) är "haataan", som torde betyda den som blir omskuren.)

Så lämnades ett bestående och livslångt tecken på brudgummens kött från ingåendet av äktenskapet. På detta sätt förenades brudgummens och brudens släkt – brudgummen och bruden var efter detta samma familj och ett kött.

När Gud gav omskärelsen som förbundstecken till Abraham förändrades detta gamla äktenskapstecken till ett tecken på förbundet mellan Gud och det utvalda folket. Som en midjanitisk prästdotter – tillhörande ett herdefolk – känner Sippora till den gamla omskärelseritualen och med sitt handlande förenar hon sig med denna tradition. Inför Gud hänvisar Sippora till att hon och Mose nu är ett kött och lagen är fullbordad.

På ett fördolt sätt hänvisar Sippora till Kristi kors inför Guds vrede. På Golgata inträffade följande enligt denna omskärelses förebild: Fader Gud omskar på korsets trä Sonen, så att denna brudgum skulle få sin brud till sin egen och förenas med henne till ett kött. På långfredagen genomfördes utanför Jerusalems murar en

himmelsk bröllopsfest där brudgummens blod rann av kärlek till bruden.

Namnet Sippora betyder fågel. Sippora är en förebild också för den helige Ande som avbildas som en fågel, duva. Den helige Ande verkar i oss bönen, tron och förtröstan på det blod som utgöts på Golgata när Sonen omskars. Detta blod skyddar oss från Guds rättmätiga vrede som är riktat mot oss syndare.

Moses och Sipporas son, som är oskyldig till synden att han är omskuren, är en förebild för själva Kristus som trots att han var utan skuld till våra synder måste utgjuta sitt blod för att Guds vrede skulle blidkas och vi skulle få leva.

Mose är i detta exempel också en förebild för församlingen och särskilt dess herde. Herdarna måste först själva göra bättring från sina egna synder och få försoning för dem så att de som Guds kallade och utsända skulle kunna utföra det uppdrag som getts dem att befria Herrens folk från syndens slaveri.

Aktuell tillämpning

När vi förstår att mannen representerar Kristus och kvinnan församlingen så är det inget märkligt med att tillägna läroämbete och auktoritetsposition endast åt mannen som representant för Kristus. Det är inte församlingen som undervisar Kristus, utan Kristus undervisar församlingen.

Några internationella gäster vid NELA-symposiet. Fr.v. Hans Olav Ockels, Robert Rahn, Arne Olsson, Anssi Simojoki, Lars och Lena Artman samt Fredrik Sidenvall.

Kyrkan i den nya tidsåldern

Ola Österbacka skriver om ett program som rörelsen New Age (den nya tidsåldern) har lanserat – en krigsplan mot den kristna tron.

Varför intresserar inte kyrkans gudstjänster längre? Trots ständiga förnyelser tycks det bli allt glesare i bänkarna i de traditionella gudstjänsterna, och allt fler väljer att begära utträde ur den lutherska folkkyrkan.

Under de senaste decennierna har det skett ett paradigmskifte. Den lutherska folkkyrkan är inte längre varken biblisk eller luthersk. Den har blivit utsatt för en manipulation som burit frukt.

forts. från föreg. sida

Församlingen råder inte över eller är auktoritet över Kristus, utan Kristus styr församlingen och är dess auktoritet. Därför är det inte kvinnans uppgift att sätta sig på lärarens eller predikantens plats eller vara en andlig auktoritet eller ledare för män.

Andligt sett är kvinnans uppgift å ena sidan avundsvärd: hon får sitta vid Herrens fötter och lyssna så som Maria, syster till Marta och Lasarus (Luk. 10:38–42). Mannens uppgift är å andra sidan att tjäna, att avstå från sig själv och sina egna behov för att sköta om sin familj och församling. *"Ni män, älska era hustrur, så som Kristus har älskat församlingen och offrat sig för den."* (Ef. 5:25)

Vardaglig gudstjänst i familjelivet

Varje man och kvinna visar i sitt vardagliga liv om han/hon tror på sin Skapare och om han/hon genom sin vandring vill ära sin Herre. Att leva som man och kvinna på det sätt som Guds ord ger anvisning om är en vardaglig gudstjänst. (Rom. 12:1–5)

Att ta på sig den av Gud avsedda rollen som man och kvinna vittnar

De här allvarliga påståendena är inte nya, men jag har nyligen fått syn på ett ideologiskt program som kastar nytt ljus över utvecklingen. Programmet tycks ha förverkligats på ett skrämmande bra sätt. Det är ett tio-punktsprogram som presenterades av New Age-företrädaren *Alice Bailey* redan före medlet av förra seklet. (Punkterna är från Krister Renards webbsida: <http://gluefox.com/komment/bailey.shtm>)

Alice Bailey (1880–1949) var ockultist och bekände öppet att hon tjänade djävulen. Hon skrev över 150 böcker, av vilka många kan läsas på Internet. En av dem som har översatts till svenska är *Mänsklighetens problem* (1947).

Låt oss se på Baileys förslag att lösa mänsklighetens problem och göra några reflektioner.

också för den otrogna världen om den ära och tillit som Herrens egna visar till Gud och hans ord. Till och med de himmelska änglarna iakttar förhållandet mellan man och kvinna i församlingen, om man är hörsam eller upprorsmakare (revoltör) mot Herrens bud. S:t Paulus skriver: *"Därför skall kvinnan ha en makt på huvudet för änglarnas skull."* (1 Kor. 11:10)

Av detta ställe lär vi oss flera saker. För det första, att inte bara de återlösta människor som tror på Jesus deltar i församlingens gudstjänst, utan också de andar eller änglar som är sända för att tjäna Herren är närvarande, de vilkas namn också kan översättas med "budbärare".

För det andra följer dessa änglar med hur man mitt i Herrens församling ärar och uppfyller den av Gud givna ordningen. Om man är trogen Herrens testamente och om man vill hålla allt vad Herren har befallt så frambärs också bland änglarna ära till Gud.

Om man däremot överger Herrens bud så är dess följd också en skam bland de änglar som är Herren trogna. De fallna änglarna får i sin tur orsak till att smäda och håna:

1. Driv bort Gud från skolan och gör honom betydelselös i det dagliga livet.

Detta har i många fall redan förverkligats, även om det går rätt långsamt i vårt samhälle som så djupt genomsyrats av kristendomen. Men att starka försök att eliminera den kristna tron från skolorna pågår just nu är uppenbart.

2. Bryt kommunikationen mellan barn och föräldrar så att föräldrarna inte kan överföra sin kristna tro till barnen.

Bailey ville befria barnen. Hon såg föräldrarnas påverkan som något ont och ville ge barnen lika rätt som föräldrarna. I jämlikhetskampens anda har barnen uppmanats att kämpa för sina rättigheter, och de behöver egentligen inte uppmanas. Det som behövs är att föräldrarna väjer undan och låter barnen få som de vill. Roten till upproriskhet finns i vår natur.

"Se nu, inte ens människorna tror på Gud. Omvänd också ni er och följ Satan, det är många av oss som är med i hans gäng."

I detta avfallets tid, som vi nu lever i, måste det klart konstateras att både män och kvinnor grovt har brutit mot den uppgift som Gud har gett oss. Vi har avfallit från Herrens befallning. Vi män har inte nöjt oss med tjänarens sinnelag: att avstå från vår egen bekvämlighet och egen vinning till förmån för vår familj och församling. Vi har inte tagit Guds ord på allvar: *"Ni män, älska era hustrur, så som Kristus har älskat församlingen och offrat sig för den."* (Ef. 5:25)

Kvinnorna har å sin sida i stora skaror gjort uppror mot uppgiften att underordna sig som Gud gett.

Båda behöver göra bättring i denna sak. Och äran tillhör Jesus: när vi bekänner våra synder och lämnar dem vid korsets fot, visar Herren sin rättfärdighet och sin nåd. Han befriar oss från all skuld och dom.

Bästa åhörare: I Herrens Jesu Kristi dyrbara namn och ända till jorden utgjutna dyra och heliga försoningsblod får du tro alla dina synder förlåtna. Gå och synda inte härefter. Amen.

Den fria uppfostran har spelat Baileys program i händerna.

3. *Barnen skall introduceras till och lära sig om den andliga världen genom skolan.*

Det är inga problem med att införa andra religioner, yoga m.m. i skolorna, men Jesus ska förbjudas. Genom att ta bort den gamla bibelundervisningen i skolorna skapas en generation som är främmande för den kristna tron.

4. *Befria folk från inskränktheten och begränsningarna i kristen tro. Ge dem frihet.*

Guds tio bud upplevs ofta som ett hinder att leva ett fritt liv. Finns något förbud ska det ifrågasättas och elimineras. En av de punkter där kyrkan har upplevts inskränkt är att kvinnan inte har fått bli präst. En annan punkt är den kristna sexualetiken, dvs. den gamla och bibliska synen att sexuallivet hör till äktenskapet mellan man och kvinna. Det här är endast ett par exempel på sådant som kraftigt har förändrats under de senaste två-tre decennierna.

5. *Folk måste få utöva sin sexualitet som de vill så länge det inte gör våld mot en annan människa.*

Uppfattningen att människan själv

kan bedöma när något är fel har vunnit snabbt insteg i takt med att man allt mindre har frågat efter Guds bud. Tidigare kunde man sin katekes. Nu finns det nya bud: inget är synd så länge du inte skadar din nästa.

6. *Sexuell frihet innebär frihet från graviditet. Aborter måste därför göras tillgängliga för dem som vill. En accepterad världsstandard måste etableras.*

Att abort i själva verket är att döda mänskligt liv har trängts undan av motiveringen att kvinnan själv råder över allt som finns i hennes kropp. Att fostret inte är en del av hennes kropp utan ett eget, självständigt liv spelar ingen roll. Förespråkandet av abort är en världsvis kampanj och de som motsätter sig abort uppfattas som mörkermän.

7. *Bryt ner familjen. Ersätt familjen med lösa förbindelser. Älska så länge du har lust.*

Behöver denna punkt någon kommentar?

8. *Befria de homosexuella.*

Sällan har världen skådat någon kampanj som varit mer målmedveten än kampanjen för de homosexuellas rättigheter. Denna kampanj omfattar även bisexuella och transsexuella.

9. *Korrumpera konsten.*

Kulturen som tidigare definierades som andlig uppbyggelse har i dag i ökande utsträckning blivit nedmontering av gamla, kristna värden. En stor del av det som skrivs och visas i massmedia måste klassas som skräpkultur. Våld och porr har blivit rumsrent. Särskilt på senare år har det blivit vanligt att använda svordomar i TV, och man gycklar öppet med det som tidigare ansågs heligt. Man drar sig inte ens för att införa hädande konst i kyrkorna under namnet av konst och kultur. Förut kallades sådant dekadens och perversitet.

10. *Se till att kyrkan och de kristna accepterar dessa förändringar.*

Här har vi den mest fasansfulla punkten. De nordiska folkkyrkorna, som med sina präster och biskopar i spetsen borde ha varit "vaktare på Sions murar", har accepterat utvecklingen och fallit undan för trycket från folkopinionen. I endel fall har de rentav gått i spetsen för att förverkliga Baileys programförklaring. Det är en skam för det kristna namnet och visar att folkkyrkorna har blivit den sköka som Uppenbarelseboken talar om. De som sätter sig emot och försvarar den uppfattning som Bibeln talar för, och som var gängse syn ännu för ett halvt sekel sedan, betraktas som mörkermän och samhällets fiender.

Hur har det kunnat bli så här?

Det är ingalunda så att det är Bailey som gjort början till detta, men hon formulerade den krigsplan mot den kristna tron som enligt Bibeln kommer att leda till ett stort avfall i den yttersta tiden.

Roten kan vi söka ett par hundra år tillbaka i tiden. När bibelkritiken började vinna insteg i de teologiska fakulteterna öppnades vägen. När prästutbildningen genomsyrades av liberalteologin miste prästernas undervisning den kraft som finns i Guds ord. Den gamla gedigna bibelkunskapen har fortlevat rätt länge, men numera är den mer eller mindre försvunnen och motståndskraften är borta.

För den som oroas av detta finns bara en väg: tillbaka till Bibeln! Med Jeremias ord: "O, land, land, land, hör Herrens ord!"

Några deltagare och medverkande på NELA-symposiet i Loimaa. Fr. v. Dag Sandahl, Helge Hildén, Klas-Erik Isaksson, Armin Wenz och Juha Muukkonen. Hildén höll ett kommenterande anförande om Den heliga Skrift – den gudomliga rättsgrunden.

Biskoparna och Kyrkan

i ljuset av traktaten "Om påvens makt och överhöghet"

Föredrag av Halvar Sandell vid Logos sommarfest i Kronoby församlings sommarhem 28.7.2007. Halvar Sandell är kaplan i Markus församling i Helsingfors.

Citaten i rutorna är från den granskade texten med hänvisning till perikop (numrerat stycke).

Det kan hända att en och annan inte har läst särskilt mycket i bekännelseskriterierna. Och någon kan undra vad traktaten "Om påvens makt och överhöghet" är för obekant liten bok och om den skall reglera hur vi har det i kyrkan. Är det inte Bibeln, den heliga Skrift, som skall säga hur saker och ting skall ordnas i Kyrkan?

Visst är det så att den heliga Skrift faller avgörandet. Bekännelseskriterierna är endast vittnesbörd om den heliga Skrifts lära. Men de vittnar rätt om Skriftens lära, därför håller vi dem som bekännelseskriterier. De är öppna med sitt anspråk och de låter sig provas utifrån Skriften.

Bekännelseskriterierna uttrycker Kyrkans tro

Bekännelseskriterierna är inte någon särmening inom kristenheten, utan de vill med alla tidigare rätt lärande fäder vittna om den kristna tron. Den rätta kristna tron började ju inte alls på 1500-talet, utan har följt den kristna kyrkan med större och mindre klarhet från sekel till sekel alltifrån urkyrkan.

En kamp för den kristna tron genom en klar bekännelse och genom ett bestämt avvisande samt ett undflyende av falsk lära, hör alltid till den rätta genuina kristna trons väsen. Därför vill bekännelseskriterierna vara ett uttryck för denna kamp.

Vi som lever i det 21:a århundradet

har anledning att söka hjälp och vägledning för hur tvistefrågor skall lösas och hanteras med vägledning av tidigare rätta bekännelser, eftersom en del av den bekännelsekamp som måste föras i våra sammanhang även har förts tidigare.

Vi har anledning att ödmjukt se vilken erfarenhet och tradition, som den rätt bekännande kristenheten före oss har samlat på sig. Ingen är skyldig att tro något utan stöd i den heliga Skrift, men vi skall se att bekännelseskriterierna inte vill lära något annat än vad den heliga Skrift lär.

Konkreta lärostrider och bekännelsemoment har fört kristna fäder före oss in i Skriftens värld, och det är skäl för oss att ta del av vad de kommit fram till. Goda frukter av ett gott skriftstudium och ett rätt bekännande ställs fram för oss i bekännelseskriterierna.

Det hela är transparent i så måtto att man kan hålla Bibeln i ena handen och bekännelseskriterierna i andra handen för att se att den lära som presenteras håller. Bekännelseskriterierna

"Av allt detta är det uppenbart, att kyrkan innehar rätten att välja och viga sina tjänare. Därför då biskoparna antingen omfatta falsk lära eller vägra att meddela vigning, äro församlingarna nödgade på grund av gudomlig rätt att genom sina i tjänst varande präster viga och förordna åt sig nya. Men det är biskoparnas ogudaktighet och våldsregemente, som vållat kyrkosöndringen och tvedräkten. Ty Paulus skriver, att de biskopar, som driva och försvara falsk lära och orätt gudstjänst, skola anses såsom ställda under förbannelse." (72)

ställer sig under den heliga Skrift och underkänner sig själva, ifall något som hävdas skulle strida mot Skriften.

Den lutherska kyrkan har funnit att bekännelseskriterierna vittnar rätt om Skriftens lära och ansluter sig till den bibelförståelse som fått sitt uttryck i Konkordieboken.

Vi kan alltid resonera om hur dessas lära härledes ur Skriften och kyrkans konkreta kamp. Det avkrävs inte att man anser bekännelseskriteriernas exegetiska bevisföring vara rätt i varje detalj, men vi fasthåller att den lära som uttrycks där är den bibelens. Detta är det som samlar oss i vår gemenskap.

En andlig gemenskap är att vara ense i tro och bekännelse. Det betyder inte att varje individ har reflekterat över varenda läropunkt, men det betyder att det är detta, som vi tillsammans som gemenskap bekänner. Det hela skall kunna genomlysas, inget skall döljas.

En bekännande Kyrka

En rätt kyrka är alltid en bekännande kyrka. Detta är de kristnas svar på Guds tilltal i Ordet. En allmän hänvisning till att sanningen finns i Skriften är inte någon bekännelse. Först när Skriftens undervisning tas fram och tillämpas i det konkreta livet här och nu blir det fråga om bekännelse.

Det finns en del samfund och många allianskristna, som sätter en ära i att inte ha en bekännelse. Vittnesbörd och bekännelse kallar de bara sin subjektiva erfarenhet av tron.

Det rätta kristna förhållningssättet är att inför den till Gud fientliga världen förena sig i den gemensamma kristna tron och bekänna den.

Då vår Herre Jesus Kristus säger: "Den som bekänner mig inför människor, honom skall också Människosonen bekänna inför Guds änglar." (Luk 12:8, Matt 10:32) och S:t Paulus på Kristi uppdrag säger: "genom människans bekännelse bliver man frälst" (1917,

Rom 10:10b), skall vi tänka på alla döpta och troende, som förenar sig i den kristna kyrkans och den kristna gemenskapens bekännelse, där även hjärtats tro, som Gud ser, finns bakom bekännelsen.

Om påvens makt och överhöghet

Denna traktat kom till genom ett förslag vid de lutherska teologernas sammankomst i Schmalkalden 1537. Den är en precisering av hållningen i vissa frågor, som man inte så bestämt hade tagit ställning till i huvudbekännelsen, Augsburgska bekännelsen (Confessio Augustana, CA), som framlades år 1530.

Traktaten är skriven av Philipp Melanchthon och präglad av det beännarmod, som förelåg hos fäderna samlade i Schmalkalden. Luther själv var inte med på grund av sjukdom.

Vi ser en äkta ekumenisk intention bakom denna bekännelse. Man ville med hänvisning till hur man ursprungligen allmänt har tänkt i kyrkan hantera frågan om påvens makt och överhöghet. Med detta följer man upp den äkta ekumeniska anda som särskilt präglar CA:s första del.

Artiklarna 1–21 har en ambition att visa att de lutherska församlingarna

har samma tro som kyrkofäderna och den gamla kyrkan.

Kejsaren och påvedömet hade med mötet i Augsburg år 1530 inte antagit, utan avvisat och fördömt den lutherska bekännelsen. De lutherska beknännarna hoppades fortfarande på att tvisten skulle biläggas eller att de åtminstone rättvist skulle få framlägga sin bekännelse och visa att den var en äkta kristen och kyrklig bekännelse.

De anade samtidigt oråd och förstod att de påvliga kunde fara ännu hårdare fram än tidigare. Ändå var Luther beredd att möta påven var som helst, även om han t.ex. skulle komma omgiven av beväpnade soldater till Wittenberg. Påven Paul III kom i september 1537 ut med ett uttalande där han talade om den "giftiga pesthärden i form av den lutherska heresin". (Bente)

Den andliga makten

Efter att ha avhandlat den huvudsakliga tematiken om påvens makt och överhöghet behandlar traktaten frågan om biskoparnas makt och domsrätt.

Undertecknarna hänvisar till att man redan tidigare i CA och dess apologi har behandlat frågan om den andliga makten.

"Hieronymus lär sålunda, att biskop å ena sidan och presbyter och pastor å den andra representera skilda grader blott med hänsyn till mänsklig myndighet. Detta ligger i själva saken, ty deras av Gud förlånade uppdrag är ett och detsamma, såsom jag ovan sagt. Men en enda sak skilde biskop och pastor åt, nämligen att viga. Ty det bestämdes, att en enda biskop skulle för flera olika församlingar viga församlingstjänarna. Men då på grund av gudomlig rätt biskop och pastor icke representera olika grader, så är det uppenbart, att om pastor loci viger någon till präst i sin församling, denna vigning är giltig på grund av gudomlig rätt." (63–65)

För det första hävdar man starkt att det finns ett uppdrag som själva det apostoliska evangeliet ger: att lära evangelium, att förlåta synder,

Från sommarfesten i Kronoby församlings sommarhem 28 juli 2007. Ett sjuttioal personer deltog.

att förvalta sakramenten och domsrätten, dvs. att från församlingsgemenskapen utesluta dem som begått uppenbara brott, samt avlösa dem som bättrat sig.

Detta uppdrag grundar sig på Kristi apostlaval och på apostlarnas insättande av presbyterer i varje lokalförsamling. Den första bibelreferensen är Tit 1:5, på samma sätt som i Luthers skrifter. I det sammanhanget står viktiga ord om hur Titus skall ordinera Ordets tjänare.

Folkbibelns översättning kan här diskuteras. I stället för äldste kunde det stå präst (*presbyteros*) och i stället för församlingsledare biskop (*episkopos*), eftersom dessa termer snart blev beteckningar på det kristna ämbetet. Vi ser av dessa verser att biskop och präst är samma sak, eftersom Paulus omväxlande använder båda termerna.

Bekännelsen slår fast att uppdraget är ett enda, även om terminologin kan variera.

Och enligt allas – även våra motståndares – bekännelse är det klart, att denna makt på grund av gudomlig rätt är gemensam för alla, som förestå församlingar, vare sig de bära titel av pastor, presbyter eller biskop. Så lär oss Hieronymus uttryckligen, att i de apostoliska breven alla, som förestå församlingar, kallas biskopar och presbyterer, och anför från brevet till Titus: "Fördenskull lämnade jag dig kvar på Kreta, att du skulle tillsätta presbyterer i varje stad." Och därefter heter det: "En biskop bör vara en enda kvinnas man." På samma sätt kalla sig Petrus och Johannes presbyterer, framhåller Hieronymus. Därefter tillägger han: "Men att sedermera en valdes för att vara de andras förman, det skedde för att förebygga söndringar och förhindra, att var och en genom att draga människorna till sig skulle sönderslita Kristi kyrka. Ty i Alexandria ha alltifrån evangelisten Markus ända till biskoparna Esdra 1 och Dionysius presbytererna alltid bland sig utvalt en, som de tillerkänt högre rang och kallat biskop. På samma sätt som krigshären åt sig korar en härförare, så utvälja diakonerna bland sig den, som de lärt känna såsom lämplig, och kalla honom ärkediakon. Ty vad gör en biskop, som icke en presbyter gör – med undantag av att viga?" (61–62)

Vår uppgift idag är att göra allvar

av dessa ord. Om detta är vår bekännelse är detta inte bara något vi uttalar, utan något som vi också följer och vill tillämpa. Vi förutsätter att de kristna av den evangelisk-lutherska bekännelsen vill verka utifrån detta.

Bekännelsen säger tydligt och klart (72):

Då biskoparna ... omfatta falsk lära – äro församlingarna nödgade på grund av gudomlig rätt att genom sina i tjänst varande präster viga och förordna åt sig nya.

Trosgemenskap mellan ordinator och ordinand

Denna punkt har i det stora hela förbisetts i de bekännelserörelser som vi har haft i de nordiska folkkyrkorna. Man har menat att om blott biskoparna – som ofta varit irrlärliga – sträcker sig till det att de viger "mig" eller

"våra" prästkandidater, så får det gå an.

I regel har man slentrianmässigt kommit in på detta tänkande: så här har prästvigningar gått till och det skall väl fortsätta så. Men frågan om enhet i tro och bekännelse mellan *ordinator* (den som viger) och *ordinand* (den som blir vigd) kan inte och får inte förbises.

Det skulle vara självklart att tänka så, men frågan om kravet på enhet i tro och bekännelse har under en lång tid brutits ned i kyrkan och det verkar nästan som en sårmening om någon nu på allvar med biblisk motivering ställer detta krav.

Ända sedan ortodoxins tid tog slut har det ofta hänt att biskopsämbeten beklåtts av personer, som inte har varit renlärliga och som inte funnit det viktigt att i allt rätta sig efter Skriftens undervisning. Genom att detta pågått

Därför då de, som äro förordnade att vara biskopar bli fiender till evangeliet och vägra meddela vigung, behålla församlingarna sin rätt därtill. Ty där kyrkan är, där är också rätten att förvalta evangeliet. Därför behåller kyrkan nödvändigtvis sin rätt att kalla, välja och viga sina tjänare. Och denna rätt är en gåva, som på ett särskilt sätt är given åt kyrkan och som ingen mänsklig myndighet kan beröva henne, såsom Paulus betygar, då han i Ef. skriver: "Han for upp i höjden och gav människorna gåvor." Och bland kyrkans speciella gåvor uppräknar han herdar och lärare och tillägger, att dessa äro givna för uppdraget att uppbygga Kristi kropp. Där den sanna kyrkan är, där föreligger med nödvändighet rätten att välja och viga kyrkans tjänare, såsom i nödfall även en lekman kan giva en annan avlösning och sålunda bliva präst och herde för denne. Så berättar Augustinus om två kristna på ett skepp, att den ene döpte den andre, som var katekumen, och att den sistnämnde, sedan han blivit döpt, gav den förre avlösning. Härpå har Kristi ord avseende, då han betygar, att nycklarna äro givna åt kyrkan och icke blott åt vissa personer: "Varhelst två eller tre äro församlade i mitt namn" etc.

Slutligen bekräftas detta även av Petri ord: "I ären ett konungligt prästerskap." Dessa ord ha avseende på den sanna kyrkan, som då den ensam innehar prästadömet, också i sanning har rätt att välja och viga sina tjänare. Detta betygas också av det allmänna bruket inom kyrkan. Ty fordom utvalde menigheten sina herdar och biskopar. Därefter kom biskopen i den ifrågasvarande församlingen eller från grannförsamlingen för att med händers påläggning stadfästa valet av den utsedde, och vigungen innebar icke något annat än ett sådant godkännande. (66–71)

så länge och varit vanebildande har en mycket djupgående skada vållats det kyrkliga livet.

Men även om vi nu lider av många generationers uraktlåtenhet, när det gäller att pröva lärare och läror, så skall vi idag lyssna till den rätta apostoliska undervisningen och rätta oss efter den. Det är inte rätt att göra annat. Vi kan inte försvara vår svaghet – och när det sker medvetet: synd – genom att säga att man tidigare har gjort lika. De flesta i bekännelserörelserna skulle fortfarande acceptera vigningar av folkkyrkans biskopar om dessa blott vore villiga.

Nu har emellertid vigningsstoppet, som gällt från 1993 i Sverige och 2001 i Finland, gjort att man även i bekännelserörelserna delvis har tänkt om. Jag betonar: delvis. Majoriteten vill hellre antingen böja sig och delta i vigningar där det är blandade läror och/eller kvinnliga ordinander, eller fatalistiskt bara vara och ingenting göra.

Den senare gruppen är faktiskt underligt stor – tänk på det! – de tycker ofta att de gjort sitt då de några gånger vädjat till biskoparna och bett dem i alla fall nu vara snälla och viga "deras" prästkandidater. Endast en minoritet har vaknat och tänkt på att vi måste göra något annat och någon-ting som är rätt.

Bekännelseskriaternas synpunkt talar högt någonstans där bakom hos en del av bekännelserörelsernas folk. I *Schmalkaldiska artiklarna*, som här- rör från samma sammanhang som traktaten om påvens överhöghet och makt, sägs det (Om vigningen och kallelsen, 2):

Då [biskoparna] emellertid varken äro eller vilja vara rätta biskopar ... utan i stället förfölja dem som, därtill kallade, fullgöra sådan tjänst, så får icke för deras skull kyrkan lämnas utan tjänare.

Nu uppfylls båda de negativa kriterierna som bekännelseskriterna känner för att de kristna skall lämna biskoparna och inte begära tjänster av dem: de omfattar falsk lära och vägrar meddela vigning.

Vi skall också besinna att läroenheten fungerade på ett enahanda sätt på 1500-talet. Den yttre bekännelsen var entydigt densamma. Ibland tolkas ett uttalande i *Schmalkaldiska artiklarna* som stöd för pluralism, så att man väl

kan använda sig av heretiska biskopar blott dessa vill sträcka sig till att fungera i vigningstjänst för renlärliga prästkandidaters vigning. Strax före det anförda citatet sägs:

Om biskoparna ville vara rätta biskopar och vårda sig om kyrkan och evangeliet, så kunde vi för kärlekens och endräktens skull, men icke av nödvång medgiva, att de invigde och installerade åt oss Guds ords predikare.

Av sammanhanget här förstår man att det rör sig om furstbiskopar. Den tänkta förutsättningen är att de på sitt område driver och antar den rätta läran och kyrkan och evangeliet. På denna tid kände man inte till någon egentlig läropluralism inom samma kyrkoregemente.

Dessa ord kan alltså inte brukas för att försvara pluralism i bekännelsen i våra sammanhang. Om alltså dessa biskopar på 1500-talet i det tänkta fallet ville tjäna evangelium skulle detta ha inneburit att de entydigt drev den evangeliska kyrkoläran i sitt kyrkoregemente.

Då alltså traktaten om påvens överhöghet och makt talar om falsk lära och om att vägra vigning så är detta termer som i den dåtida historiska kontexten inte betydde exakt detsamma som motsvarande saker betyder hos oss.

Varför biskopar?

Vad skall vi då överhuvudtaget med biskopar till i ljuset av den undervisning vi mottar i denna traktat?

Termerna presbyter och biskop går som vi tidigare sett in i varandra. Präst och biskop har alltså enligt gudomlig rätt samma uppdrag. Enligt mänsklig rätt och för kyrkans yttre ordning handhar en biskop gemensamt vissa uppdrag som i och för sig principiellt tillhör varje präst, i det fall man i en kyrkoprovins har en biskop i en sådan funktion.

Vi vet att det finns lutherska kyrkor som inte har en biskop. Är detta då ett fel?

Det vi kan säga är att biskopsäm- betet i den mening vi nu talar om det inte är nödvändigt så att det enligt gudomlig rätt måste finnas i en kyrka. Att detta kan vara en Gud behaglig ordning och att Gud i många fall gett den en välsignelse är en annan sak.

Uppdraget som ges med biskopsfunktionen skall vi respektera, men i övrigt kan det vara skäl att avdramatisera biskopsämbetet och just betona det som ett tjänarämbete.

I en mycket liten kyrkoprovins kan en biskopsfunktion också innebära frestelse till överdriven mänsklig makt över andra människor, en frestelse att upphöja sig själv över andra.

I en del kyrkor som inte har biskopar finns dock kyrkopresidenter, som i praktiken har en biskopsfunktion. I Missourisynoden så är det ju på något sätt så att synodens president är ärkebiskop och distriktspresidenterna biskopar – i praktiken.

Dessa presidenter sitter på mandatperioder och det gör att en viss oro finns i kyrkolivet pga. de valkampanjer som ständigt återkommer och som ger livsrum åt politikens andar och människors maktbegär.

Vigningsuppdraget gäller inte bara biskoparna

Den typ av biskop som vi har i folkkyrkorna i Norden är inte på något sätt idealisk. En sådan biskop saknar en egen församling och ett eget altare och hans aktiva position är endast att vara ordförande i konsistoriet eller domkapitlet. Detta är en ordning som

"Vi är alltså sändebud för Kristus. Det är Gud som förmanar genom oss. Vi ber å Kristi vägnar: låt försona er med Gud."

har tillkommit redan under medeltiden och som sedan fortsatte efter reformationen.

Dessa biskopar sitter i princip oavbrutet intill naturlig avgång – i vår tid genom pensionering. Detta kan vara mänskligt olyckligt om för mycket personlig makt är knuten till biskopsämbetet. Då kommer den personen och hans personliga sociala nätverk – om det vill sig olyckligt – att dominera ett stift för mycket och alltför länge i tiden.

I folkkyrkan har man med den nya kyrkolagen, och med de följder Borgå-avtalet med den anglikanska kyrkan har gett, gjort biskoparnas ställning starkare än deras naturliga mandat utifrån Skriften kan vara. (Jag tänker alltså nu bara på den formella strukturen och inte på vad de aktuella innehavarna av dessa ämbeten de facto lär.)

Man har drivit detta så långt att man vikit från den beaktelse vi har framför oss idag (65):

Men då på grund av gudomlig rätt biskop och pastor icke representera olika grader, så är det uppenbart, att om pastor loci viger någon till präst i sin församling, denna vigning är giltig på grund av gudomlig rätt.

Själva uppdraget och ansvaret faller i sista hand tillbaka både på en rätt förvaltning av ämbetet – genom ämbetsbärarna själva – och på det kallade heliga folket, dvs. alla döpta och troende – det myndiga gudsfolket.

Den första delen ser vi i Kristi apostlaval, som får sin följd i apostlarnas insättande av presbyterer och biskopar. Detta gäller bara ordningen att det finns ett ämbete, inte de yttre formerna. Pga. detta kan också Luther i Kyrkopostillan säga att detta ämbete från apostlarnas tid bevarats fram till 1500-talet trots att påvens styggelse trängt in i detta ämbete.

Den andra delen, dvs. det myndiga gudsfolkets – alla döpta och troende

– mandat och ansvar ser vi i att alla är kallade att pröva andar och läror. Är alla aktuella ämbetsbärare – de må kallas biskopar eller kyrkoherdar eller vad annat som helst – vilsna och borta från sanningen så gäller att församlingarna har rätt att själva insätta sina tjänare.

Förståelse och tillämpning

Uppdraget är givet genom Kristi apostlaval och hans utsändning att förkunna (Joh 15:27).

Dopet är också knutet till apostlarna, då han gav dem sin befallning att gå ut och döpa och göra alla folk till lärjungar (Matt 28:18–20; Mark 16:15–16).

Nattvarden instiftar han tillsammans med apostlarna (Matt 26:20 med paralleller).

Nyckelmakten, fullmakten att binda och lösa, riktar Jesus till apostlarna (Matt 16:19; Joh 20:23). "Vi är alltså sändebud genom Kristus ... vi ber å Kristi vägnar" (2 Kor 5:20). Detta ord visar hur det apostoliska ämbetet uppfattas i NT.

Därför skall ingen på egna vägnar agera i kyrkan, utan allt skall gå till i enlighet med apostolisk ordning. Församlingen skall utse sina tjänare för att utföra det uppdrag Kristus har gett.

Kristus är i realtid närvarande i kyrkan, som han har lovat. Han "lånar" en mänsklig tjänares röst för att utföra sitt ärende och "lånar" en tjänares händer för att döpa och ge nattvarden.

Men det skall vara entydigt vem som har uppdraget. Därför skall vi ha prästvigningar och avskilja till tjänst. CA är noga med att framhålla, att ingen på eget initiativ skall uppträda i församlingen och förkunna.

Nu är vi i en låst situation. Då biskoparna driver falsk lära och vägrar viga skall det ringa i våra öron:

... så får kyrkan inte för deras skull lämnas utan tjänare.

Som det myndiga gudsfolket har vi ett ansvar att se till att denna

läsning hävs. Finns det en renlärig biskop som kan viga? Den lokala pastorn kan också viga.

Finns det ingen präst från tidigare, så att vi har förlorat kontakten med ämbetet från tidigare generationer kan även lekmän insätta tjänare ibland sig.

Församlingens ansvar

Det kristna folket har ingen rätt att låta en sådan situation uppstå att det saknar Ordets tjänare. De har också ett ansvar för att sörja för uppehälle för sin präst, som Paulus lär: "Så har också Herren befallt att de som predikar evangeliet skall leva av evangeliet." (1 Kor 9:14)

Grundliga predikoförberedelser kräver mera än det som man kan göra vid sidan av sitt vanliga arbete. En präst är också skyldig att arbeta på deras vägnar som är upptagna av jordiskt arbete och inte hinner sätta sig in i grundtexten och i kommentarer. Att vi har en så stor splittring har att göra med att vi som kristna inte är inne i Ordet så som en kristen församling skall vara. Vi är alla drabbade av detta splittringsarbete som Guds fiender håller på med. Skulle vi hålla på med detta grundarbete skulle vi inte lika lätt kastas hit och dit av varje vindkast i läran.

En präst skall ha det idealet att han är allas tjänare. Han skall veta som S:t Jakob lär oss, att han skall få en strängare dom än de andra.

Lekmannapredikanter?

Vad skall vi då göra med de lekmannapredikanter som av en lång tradition finns i väckelserörelserna?

Traditionen går tillbaka på att man har försökt kompensera den brist på Ordet som kyrkan lidit av. Om kyrkan reser sig och får detta i ordning måste vi på nytt ta ställning till lekmanaförkunnelsen.

En väg kunde vara att vi prästviger en del av dem som fungerar som lekmannapredikanter. Väckelserörelserna har gjort fel då de sett mellan fingrarna med att kyrkans präster är irrläriga och sedan nöjt sig med att ty sig till sina predikanter.

Kristna huvudord

Kyrkliga Förbundets Bokförlag har i år gett ut Josef Imbergs artikelserie om kristna huvudord i bokform. Hans son Rune Imberg har skrivit förordet. De 40 artiklarna ingick i Nya Väktaren åren 1994–1998. Varje artikel behandlar ett huvudord och det innebär att den endast 92-sidiga boken ändå är relativt heltäckande.

En styrka med boken är att den inte är onödigt mångordig. Varje ord behandlas på högst två sidor. Det innebär att det är det väsentligaste som lyfts fram och att även de som inte är så insatta har möjlighet att ta till sig texten.

Ofta förklaras olika aspekter av ett speciellt ord. Det är bra eftersom vi så ofta bara tänker på en sida av ett begrepp eller ett ord. Man förvånas över hur mycket ett ord faktiskt kan innehålla.

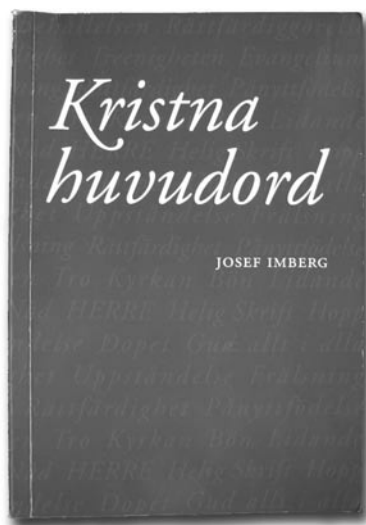
Eftersom utläggningarna genomsyras av bibelcitater så undviks också svårare teologiska begrepp. Samtidigt kan boken fungera som inspiration för ytterligare fördjupning. Jag ser det också som en möjlighet att man som inledning till ett möte eller bibelstudium läser det kapitel som passar för tillfället.

Jag kan inte nu gå igenom varje kapitel, men vid genomläsningen var det några ord jag speciellt stannade inför.

Samvetet är ett ord som berör alla människor på jorden. "Att veta något tillsammans" uttrycker att det finns någon som står över oss och har makt att döma våra tankar och gärningar. Men eftersom samvetet inte är något fullkomligt instrument ger Imberg fyra saker för oss att beakta för att vi inte skall vilseföras, nämligen:

1. att samvetet påverkas av omgivningen
2. att samvetets utslag alltid skall jämföras med Guds ord
3. det goda samvetet får aldrig bli en andlig vilokudde
4. en levande tro och ett gott samvete hör samman.

Ordet **frälsning** går tillbaka på ord som "bota en skada" och

"göra hel igen". För oss människor var det omöjligt att reparera syndafallets skada men inte för Gud. Ordet frälsning handlar i första hand om vad Gud gjort för människorna. Det handlar också om det som händer när vi genom Guds stora nåd blir insatta i frälsningens sammanhang. Det är Guds Andes verk i och med oss, genom dopet och tron. En tredje betydelse syftar på ändens tid när Jesus ställer oss inför sin domstol.

Dopet är ett yttre tecken på att den döpte tillhör Kristus och församlingen. Genom dopet får vi allt det som Kristus förvärvat.

Imberg lyfter fram att dopet är Guds verk och gåva och inte en be-kännelsehandling. Dopet är en invigning inte bara till ett liv i gemenskap med Kristus och hans kyrka utan också till ett heligt liv.

Vi äger det nya livet endast i den mån vi förblir i Kristus, vilket sker genom Ordets och Andens kraft. Ändå sitter dopets stämpel kvar fastän man går bort till främmande land. Men dopet påminner om fadershemmet och är en ständig kallelse att vända åter dit. Dopets handling skall inte upprepas eftersom Gud inte kan ångra sina gåvor och sin kallelse.

Gällande **nattvarden** tar Imberg upp flera aspekter: en åmin-nelsemåltid, en offer- och förlåtelse-måltid, en gemenskapsmåltid och en glädjemåltid. Han berör också fa-rorna med att inte bruka nattvarden

samt att gå till nattvarden utan vilja att bekänna sin synd.

Budskapet om **omvändelse** skall riktas till alla eftersom alla är onda. Även kristna behöver daglig omvändelse eftersom man annars löper risk att avfalla. Omvändelsen är Guds verk. Imberg menar att det är bättre att använda uttrycket "låta omvända sig" än att bara betona "omvända sig", eftersom det då blir klart att människan skall upphöra med sitt motstånd mot Gud och tillåta honom utföra sitt verk. Han lyfter också fram att det är Guds verk att människan får viljan att bli omvänd.

När det gäller **förlåtelsen** tar Imberg upp den omtvistade frågan om villkor för förlåtelse. Han säger att svaret måste bli dubbelt. Alla villkor är uppfylla av Gud själv. Men om vi ser på en sådan oförtjänt gåva, så ligger det andra svaret inbäddat där.

Hur betar sig den som tar emot gåvan? Det kan ju tänkas att han varit i nöd och bätt om hjälp. När Gud sträcker ut sin hand för att hjälpa, gäller det ju att sträcka ut sin egen hand för att ta emot hjälpen.

Detta är dock inte något villkor för hjälpen, utan det är ett sätt att ta emot den. Det är Gud som genom sitt Ord och sin Ande skapar medvetandet om nöden och likaså ett sinne som är redo att ta emot hjälpen.

Imberg betonar att det är viktigt att **rättfärdiggörelsen** och pånyttfödelsen inte förväxlas. Rättfärdiggörelsen sker inför Guds domstol i himmelen. Inför Gud duger ingen "vardagsrättfärdighet" utan endast Kristi rättfärdighet.

Imberg ger två svar på hur den blir vår. Det första är att Jesu död skedde till försoning för alla människors alla synder, så att de för hans skull kan förklaras rättfärdiga. Det andra svaret gäller just detta "förklarande". Där poängterar Imberg att vi skall hålla i minnet begrepp som rör detta tillräknande, nämligen dopet, omvändelsen och tron. Vår synd lägges på Kristus och vi ikläds hans rättfärdighets klädnad.

När det gäller avsnittet om rättfärdiggörelse så hade jag gärna sett

en lite tydligare förklaring kring just tillräknandet och hur nära anknutna tillräknandet och nådemedlen är till varandra.

Det kristna ordet **pånyttfödelse** hänger samman med andra begrepp som beskriver andra sidor av samma gudomliga verk. Pånyttfödelsen är ju alltigenom Guds verk. Imberg tar också upp nya födelsens två huvudvägar, nämligen Dopet och det när en döpt människa, som varit borta från Gud, på nytt blir omvänd och kommer till tro.

Helgelsen har två olika betydelser. Dels det som Guds Ande utför med oss i Ord och sakrament, alltifrån kallelsen till härliggörelsen. Men också en mer begränsad betydelse som avser det fortsatta verk med människan som följer på rättfärdiggörelsen och nya födelsen.

Skriften talar inte bara om helgelsen i bemärkelsen "helig i Kristus" utan också om att helgas. För att kunna helgas behöver människan vara pånyttfödd. Människan är vigd till en uppgift som sedan inverkar på livet.

Det ord som jag studsade till för när jag såg i innehållsförteckningen var **behållelsen**. Det berodde nog på att jag inte stött på ordet i ett sådant sammanhang. Visst kunde man hitta andra synonymer. Att det talas litet om att bli kvar i tron är ett faktum i många sammanhang och Imberg ser en parallell i att det där också talas litet om helgelsen.

Tonvikten läggs vid att det är Gud som bevarar människan i tron. Han gör det genom sitt Ord och sin Ande, men han gör det också i församlingen. Ingen kan vara kristen på egen hand, vi alla behöver gemenskap, vård och förbön.

Efter att 39 rubriker bestått bara av ett ord så är rubriken för sista kapitlet **Gud allt i alla**. Genomgången av huvudorden slutar i fullkomligheten.

ROGER PETERSSON

Josef Imberg: Kristna huvudord
Kyrkliga Förbundets Bokförlag
Göteborg 2007
92 s, pris 60 SEK
<http://www.kyrkligaforbundet.se>

Sånger om hela Kristus

Kören *Glädjebud* har gett ut en ny skiva som kallas *Han kommer*. Glädjebud är en kristen ungdomskör som är verksam i Umeåtrakten.

Skivan innehåller inte mer än 12 sånger men utgör ändå en lyckad helhet på 42 minuter. Hälften av sångtexterna har sina rötter i 1800-talets väckelsesånger men har fått fräscha arrangemang med stor respekt för de starka texterna.

Det sistnämnda är för övrigt en aspekt som upprepade gånger kom i mitt sinne när jag lyssnade på inspelningen. Kören verkar ha som högsta mål att förkunna Kristus, att skapa musiken utgående från den bibliska texten utan att driva musikaliska självändamål. Detta kan knappast anses vara en självklarhet bland kristna körer i vår tid.

Flera av de sex övriga sångerna, som fått en ny melodi och/eller arrangemang, har också gamla texter, dock inte äldre än från 1800-talet. Sångerna som framförs hör i regel inte till de mest sjungna andliga sångerna, vilket jag ser som berikande.

Kören har en ljus och homogen klang som ger skivan ett avslappnat uttryck. Skivan förgylls dessutom av flera instrumentalister, spelande bl.a. oboe, trumpet, tvärflöjt och violin. Arrangemangen är omväxlande utan att verka överdrivna eller påklistrade.

Kören är en fin sammanblandning av sångare på olika nivåer, därför tror jag att kören kan ha en lång framtid. Det finns sångare som kan ta sig an krävande uppgifter och sångare som är med för att utvecklas och tillsammans bygga upp kören.

Att utveckla körklangen och tonbildningen i en kör är ett långvarigt projekt men Glädjebud har kommit en bra bit på väg. Jag har också haft förmånen att lyssna till tidigare inspelningar av Glädjebud, och kan med glädje konstatera att kören utvecklats mycket under en kort tid. Guds välsignelse må följa dem också i framtiden!

I år minns vi speciellt prästen och psalmförfattaren Paul Gerhardt (1607–1676). Han lär ha sagt att psalmens uppgift är att väcka andens hunger, samt tillfredställa den. Idag är det populärt att endast ta fram någon liten aspekt av Kristus i motsats till Gerhardts goda råd. Sångerna på denna skiva vill bjuda lyssnarna hela Kristus. Därför kan jag varmt rekommendera skivan.

Skivans titel bär ett viktigt budskap: Han dröjer inte, Han kommer snart.

CHRISTIAN AHLKOG
Karleby

Skivan distribueras av BV-förlag eller direkt via körmedlemmarna. 100 SEK/15 €.

Sångerna är:

1. Upp min själ att Herren lova
2. Han blev vår bror
3. Vilken underbar Frälsare
4. Davids Psalm 32
5. Var vid gott mod, mitt barn
6. Det är en som led döden
7. Gör mig vit som snö
8. Han kommer
9. Det är väl med min själ
10. Staden därovan
11. Blott en dag
12. I kvällens tysta timma

Frimodiga framtidsfunderingar

I majnumret av Till Liv, organ för ELM-BV, skriver Eva Appell i Lund en insändare under rubriken *Frimodiga framtidsfunderingar*. Vi återger insändaren i sin helhet.

Har man inte funderat på det tidigare, så gör man det när man bildar familj. Var ska vi och våra barn få vila och växa som kristna? Var ska vi hämta det vi behöver för att överleva andligt i dag? Var hittar vi ett andligt hem? Många i vår organisation, inte minst unga, funderar över detta.

I ELM har vi ett fantastiskt barn- och ungdomsarbete, men många upplever att det saknas en heltäckande fortsättning på detta. Vart tar man vägen efter konfirmationen? I konfirmationsundervisningen får man lära sig att Gud gett oss olika gåvor för att bli bevarade som kristna: dopet, Guds Ord, bönen, gemenskapen och nattvarden. Men denna helhet saknas på många platser inom ELM. Kluvenheten blir som tydligast när man ska ta med sig någon nykristen. Hur förklarar man att det vi ska gå till inte är en församling, utan en förening, ett "komplement". Om man vill ha nattvard eller döpa sina barn, så får man gå till en kyrka. Det håller inte. Det är lättare att välja något annat sammanhang, där helheten finns.

Dessutom lever vi i ett samhälle, där kraven blir allt högre, och allt ska effektiviseras till bristningsgränsen. Många känner sig splittrade och stressade veckorna igenom. På söndagen behöver man vila. Man orkar inte vara splittrad även då. Vi i vår familj har försökt komplettera det vi får i ELM-föreningen genom att även engagera oss i en församling i Svenska kyrkan. Men vi har gett upp engagemanget där, eftersom vi söndag efter söndag känner oss tomma efter de besöken. Längtan efter ett helt andligt hem, där man får allt Gud vill ge, har blivit så smärtsamt tydlig.

Jag tror att vi i dag, mer än allt annat, bör satsa på söndagsgudstjänster i vår verksamhet, och låta dem vara huvudsaken. Jag tror att vi på de flesta platser behöver vara ett huvudalternativ och inte bara ett komplement.

I Apg. 2 står det om de första kristna, att de troget höll fast vid undervisningen, nattvarden, bönerna (gudstjänsterna) och gemenskapen – alltihop gåvor från Gud för att de skulle bli bevarade som kristna. Sedan står det att Herren själv ökade församlingen varje dag. Vi behöver alltså alla de gåvor som Gud vill ge till oss. Sedan kan diakoni och evangelisation fungera. Jag upplever att många i dag känner trötthet över all verksamhet som ska hållas vid liv. Vi kallar oss en missionsorganisation. Men om vi ska ha något att ge till andra, måste vi först själva få vila och växa någonstans; vi behöver ta emot Kristus i Ordet och sakramenten, annars har vi snart ingen drivkraft kvar till någon mission.

För att få helhet och en röd tråd i undervisningen underlättar det om någon har ett helhetsansvar, alltså en präst eller en pastor. Det är inte en slump att Jesus liknar oss vid får. Hurudana är får? Ganska "dumma" och springer vart de vill. De behöver en herde att följa som ser vad de behöver för själen.

Jag tror att detta handlar om vår framtid, både för oss som enskilda – för att bli bevarade som kristna – och som organisation. Många är rädda att förändring ska splittra. Men kanske splittringen redan börjat, i och med att allt fler, särskilt ungdomar, försvinner från oss? Och en av orsakerna kan vara längtan efter ett helt andligt hem. Jag tror att det i längden är ohållbart att hålla på som vi alltid har gjort. Jag tror att vi behöver ställa oss frågan hur vi bäst möter det andliga behovet i dag, så att människor får växa och bli bevarade hos Jesus i den sanna tron.

ELM, en ny norsk missionsorganisation

I medlet av juli deltog jag och min hustru i en sommarbibelskola i Oppdal, Norge. Arrangör var Evangelisk-Luthersk Misjonslag, en missionsförening med lågkyrklig tradition som grundades i oktober 2004. Man bedriver mission i Peru.

Misjonslaget har i det första numret av tidningen *På hjemveg* (www.misjonslaget.no) berättat om bakgrunden till varför denna nya organi-

Ett sånginslag vid sommarbibelskolan i Oppdal bjöds av en ungdomlig "manskör".

sation bildats. Ett stycke lyder:

Centrum i all förkunnelse skall vara evangeliet, som är budskapet om att "Gud var i Kristus och försonade världen med sig själv. Han tillräknade inte människorna deras överträdelser", 2 Kor 5:19. Bara detta budskap skapar liv och helgelse i människorna.

Det var verkligen också ett evangeliskt budskap som ljöd under dagarna. Samtidigt var budskapet rannsaksakande och ställde varje deltagare inför evighetsallvaret. Att man ville ta Bibelns budskap på allvar kunde man inte undgå att notera.

Det mest framträdande draget var den låga genomsnittsåldern. Majoriteten av de ca 100 deltagarna var barnfamiljer, och alla generationer deltog samfällt i alla programpunkter. Sånginslagen var varierande och särskilt ungdomarna var aktiva. Detta gällde också vittnesbörden under lördag kväll, där det frigörande evangeliet lyftes fram av många genom bibelord och sång.

Den lågkyrkliga prägeln noterades vi bl.a. i att man inte använde bönen Fader vår och Herrens välsignelse under mötestillfällena, och sakramenten lyftes heller inte fram i förkunnelsen.

Den andliga behållningen kompletterades av vistelsen i den natursköna fjällmiljön.

På nämnda webbplats kan man lyssna på mp3-predikningar, också från sommarbibelskolan.

NELA-symposium i Loimaa

I augusti höll NELA (Nordeuropeisk Luther-akademi) ett symposium i Loimaa i sydvästra Finland. NELA

är en nordisk gemenskap med syfte att erbjuda teologisk fördjupning där bekännelseetrogna teologer från USA och Tyskland har bidragit.

Tillsammans med Klas-Erik Isaksson och ett fåtal andra finlands-svenskar deltog jag under ett par dagar. Vård för dagarna var pastor Halvar Sandell.

Symposiets motto var Kyrkans gudomliga och mänskliga rätt, "... såsom i de heligas församlingar, så ock i era församlingar ...".

Det blev många djuplodande, juridiskt och kyrkohistoriskt inriktade föredrag av en rad höglärda män. Då föredragen jämte kommentarer hölls omväxlande på engelska, tyska, svenska, norska och finska behövdes både simultantolkning och spontan konsekutiv tolkning.

För min del saknade jag en grundligare exegetisk belysning av frågorna. Processande inför domstolar avhandlas t.ex. av Paulus i 1 Kor. 6, då han kontrasterar behovet att hävda sin rätt mot förnöjsamhet: "*Varför lider ni inte hellre en oförrätt?*" Hur lusten att processa – som här i första hand dock gäller uppgörelser i personliga angelägenheter – ska omsättas i kyrkorättsliga frågor kunde ha varit värt att begrundas.

Att NELA försöker arbeta på en bred front sågs bl.a. av dr Dag Sandahls föredrag. Han förespråkade det "deliberativa" samtalet som en lösning på konflikterna.

Tyvärr hade vi inte möjlighet att åhöra samtals- och frågetimmen på lördag kväll, med anspelning på hur Luther brände den kanoniska lagen.

Korpinen och Pohjola utan krage

Högsta förvaltningsdomstolen har förkastat överklagan av avstängningsbesluten i Åbo och Uleåborgs domkapitel angående Luther-stiftelsens präster Sakari Korpinen och Juhan Pohjola (se Logos 1/2005). Därmed har avstängningsdomarna vunnit laga kraft.

Korpinen är avstängd under juli och augusti och Pohjola från juli till september 2007. Om de under denna tid fullgör någon prästerlig tjänst blir det polisärendande (inkräftande på ämbetet, på finska *viran anastaminen*) och de kan drabbas av dryga böter.

Enligt Kotimaa (27.6.2007) tror lagfarne assessorn Osmo Rahja vid domkapitlet i Uleåborg inte på flera dylika fall. Han menar att ensaksrörelser av detta slag kommer att leva en tid och sedan dö bort.

ÖLA ÖSTERBACKA

Präster bestraffas

I maj-numret berättade vi om händelser i den evangelisk-lutherska kyrkan i Finland. Det gällde Hyvingehändelsen, där en präst i finska evangeliföreningen (SLEY) vägrade samarbeta med en kvinnlig präst. I Vammala blev samma förenings styrelseordförande, Jari Rankinen, försatt i en omöjlig situation.

Vesa Pöyhtäri i Uleåborg har liksom Rankinen blivit föremål för disciplinära utredningar. Domkapitlet har nu beslutat kräva straff, men Pöyhtäri ges tillfälle att komma med genmäle innan det slutliga beslutet fattas någon gång i höst.

Ett exempel på det hårda läget är att man av Pöyhtäri krävde att han skulle hålla konfirmationsgudstjänst tillsammans med församlingens kvinnliga präst när den konfirmandgrupp som han hade haft ansvar för skulle konfirmeras. När han meddelade att han inte kan delta i detta slogs saken upp i tidningar med anspelningar på att han sviker konfirmanderna.

Trots allt är det bra för ungdomar att se att det finns kristna präster som inte vill gå mot Bibeln och samvetet trots att allmänheten så kräver.

Pöyhtäri har för övrigt varit styrelsemedlem i den laestadianska föreningen Rauhan Sana som är en systerorganisation till LFF (laestadianismen i svenska Österbotten). Under årsmötet i juli blev han inte omvald vilket visar att Rauhan Sana allt mer faller till föga i ämbetsfrågan. Vilka konsekvenser detta får i förhållande till LFF och östlaestadianismen i Tornedalen återstår att se.

SLEY fick konservativare styrelse

SLEY har däremot fått en ännu mer konservativ styrelse (alla 12 ledamöter står efter sommarens årsmöte i Ylistaro på den gamla linjen i ämbetsfrågan), vilket har lett till diskussioner om bildandet av en ny förening.

De som förespråkar kvinnliga präster tänker ännu föra förhandlingar med ledningen innan de bildar den nya föreningen.

Att SLEY har "rensat ut" förespråkare för den nya ordningen har fått flera stora folkkyrkoförsamlingar att reagera. Innan Helsingfors kyrkliga samfällighet tar beslut hur man skall fördela ca 2,5 miljoner euro vill de ha svar på några frågor av samtliga sju missionsorganisationer.

Man låter förstå att ämbetsfrågan är ytterst central eftersom man inte vill stöda en organisation som inte följer kyrkans beslut. Samma tankegångar rör sig också i Vanda och Esbo församlingar.

En maning till bättring

Som en följd av domkapitlens hårdare tag har prästerna, teologiedoktorerna och missionärerna Anssi Simojoki och Martti Vaahtoranta riktat en skrivelse till Åbo domkapitel. De skriver att de tänker hålla sig till den gamla ordningen och uppmanar samtidigt biskopar och domkapitel att göra bättring (min översättning):

Vi anser att våra kyrkliga förmän i denna fråga har hamnat i det läge varom vår lutherska huvudbekännelse tydligt säger i CA 28: "Men när de lära eller föreskriva något, som strider mot evangeliet, då ha församlingarna ett Guds bud, som förbjuder lydnad mot dem, Matt. 7: Tagen eder tillvara för falska profeter. Gal. 1: Om en ängel från himmelen förkunnar evangelium i strid mot vad vi hava förkunnat för eder, så vare han förbannad. 2 Kor. 13: Ty icke mot sanningen, utan allenast för sanningen förmå vi något." Ingen auktoritet under himlen kan nedbryta jordens och himlens Herre, Jesu Kristi eget bud till alla heliga församlingar (1 Kor. 14:33–38). Till denna auktoritet är vårt eget prästämbete bundet.

Enligt denna kristna frihet har vi skyldighet och fullmakt, enligt Guds heliga Ord och den lutherska läran, att uppmana stiftets ärkebiskop, biskopar och alla kyrkliga förmän till bättring enligt den Heliga Skrift, innan det är för sent.

Vad domkapitlet vidtar för åtgärder återstår att se. (Källa: Vesa Pöyhtäris blogg)

ROGER PETTERSSON

D:r Martin Luther

Trettonde veckan efter trefaldighet, söndag

Från Evangelisk Själaspis för hemmet (förkortad)

När de var ensamma, vände sig Jesus till lärjungarna och sade: "Saliga är de ögon som ser det ni ser.

Ty jag säger er: Många profeter och kungar ville se vad ni ser, men fick inte se det, och höra det ni hör, men fick inte höra det." Luk. 10:23-24

Här visar oss vår käre Herre på det elände, som vi nu får se på jorden, att ingenting i världen är mera föraktat än det kära evangeliet.

All annan falsk lära, djävulens lögn och kätteri kan världen höra och tåla, men evangelium vill hon varken höra eller se, utan förvränger och förföljer det på det grövsta samt anstiftar all bedrövelse för dem, som predikar och hör det. Det ser Herren, tröstar fördenskull sina lärjungar och säger:

"Världen, ja, mitt eget folk, till vilket jag är utlovad och sänd, smädar och förfalskar mitt evangelium. Men den som har den nåden att han kan äga och höra det, han har visst saliga öron och bör av hjärtat tacka Gud, att han fått nåd att tro det, som världen så högt föraktar och hatar. Ty det är visserligen sant, att ni är saligare än Gamla testamentets profeter och kungar. Ty det har varit alla profeters och kungars högsta längtan, att de gärna velat uppleva denna tid och gärna velat se och höra mig, men de har inte kunnat det. Ni har det. Var därför glada och frimodiga och tacka Gud för

att en så stor salighet har unnats er, att ni kan höra och se mig. Därför är ni saliga framför dem alla."

Det är sant, att vi är de uslaste och eländigaste människor, om evangelium inte fanns. Ty då kommer den ena villfarelsen efter den andra, och det är inte möjligt, att någon skulle kunna rädda sig. Det kan inte gå på annat sätt, där det kära Ordet inte finns, än att man mottar och tror allt slags villfarelse och lögn. Och ändå inbillar sig människorna, att de är på den rätta vägen till saligheten, då de likväl far raka vägen till helvetet och djävulen.

Å andra sidan, när evangelium finns är det ett stort och förskräckligt elände att envar föraktar det och ett fåtal tar emot det till bättring. Finns inte evangelium är det också jämmer och elände, och dörrar och fönster står öppna för allehanda villfarelse och lögn. Finns det åter, så föraktar man det på det skändligaste.

Är vi då inte arma, eländiga människor? Om Gud inte ger oss sitt Ord, så kan vi inte utan skada för våra själar undvara det. Om han ger det, så vill ingen ha det.

Ingenting skulle därför vara bättre, än att vår Herre Gud snart skulle komma med den yttersta dagen, ty varken straff eller nåd hjälper på den otacksamma världen. Men som det står här, så är de öron saliga som hör och tar emot evangelium, ty på det skall följa evig fröjd och salighet.

Predikan

Här klagar vår käre Herre Kristus över att hans nådesord, som förkunnar och tillbjuder syndernas förlåtelse och evigt liv, föraktas med så stor fräckhet. Därför vänder han sig särskilt till sina lärjungar och säger: "Väl er, och saliga är ni, som tar emot och lyssnar till Guds Ord, och inte har dött förrän evangelium blivit uppenbarat.

Jag säger er, att de största och högsta profeter och kungar skulle gärna velat uppleva och se det, och det kunde inte vederfaras dem. Tyvärr är ännu den största hopen i världen så ond att fastän de kunde ha det, frågar de inte efter det, ja de till och med förföljer och försmädar det. Bry er inte om denna stötesten, utan tänk efter hur ni skall bruka denna nåd och bättra er därav."

På detta sätt vill han även locka och förmana oss så att vi med allvar lyssnar till hans evangelium och inte föraktar det, så som vi nu tyvärr ser överallt. Alla som inte kan förfölja evangelium, de föraktar det. Ett fåtal tar emot det med tacksamhet och bättrar sig. De är de enda, som har saliga öron och saliga ögon.

*Gläd dig, du helga kristenhet!
Bekänn, besjung din salighet.
Ty Jesus kommen är,
som dig det budskap bär,
att Herren dig har evigt kär.*

*Fullbordat är det löftesord,
som Herren gav en fallen jord,
ty född är kvinnans säd.
O Adams släkt, dig gläd!
Till nådens tron med lovsång träd.*

Kommande verksamhet

Gudstjänster hålls, om Gud vill, kl 10.00: 9.9, 23.9, 7.10, 21.10, 3.11 (alla helgons dag), 18.11, 2.12 (första söndagen i advent), 16.12 och 25.12 (juldagen kl 9.00). Sänds även i **LogosDirekt**.

Bibelstudier, normalt torsdagar kl 19–20.30: 13.9, 27.9, 11.10, 25.10, 8.11, 22.11, 13.12. Ansvarig: Ola Österbacka. Studiecirkel i samarbete med Svenska studiecentralen. Sänds även i **LogosDirekt**.

Samlingarna hålls om inte annat nämns i Logos-Lytan, Kyrkoeshpl. 19, Vasa (bottenvåningen, mellan tr. A och B).

Vad sker i Logosmappen?

För närvarande pågår flera omfattande arbetsuppgifter.

1. **Folkbibeln Online** ska överföras till en ny databasversion som nyss har publicerats. Arbetet har fördröjts men lanseras enligt planerna under hösten.
2. **Projekt Gezelius** är i det stora hela klart, men arbete med korrekturläsning pågår. Arbetet med lansering av Gezelius för bibelsystemen e-Sword och Accordance är på gång och likaså arbete med parallellställen.
3. En webbdatabas för kyrkoårets texter är under arbete.
4. Ett planerat arbete är införande av Sweblii katekes från 1700-talet.

För att kunna använda den nya databasen ska en uppgradering av serverprogrammet göras inom kort.

Ingen Vägen fram-konferens i höst

Från Silverdalen meddelas att man är tvungen att inställa den planerade nordiska konferensen (NELK), som enligt tidigare information skulle ha hållits 28–30 september.

Nästa konferens kommer att hållas i Danmark hösten 2008. Tidpunkt och plats meddelas senare.

Stöd Föreningen Logos:

Logos bankkonto: 497028-241584
PlusGirokonto Sverige: 407 99 53-8

Bön för skolan

Välsigna, Herre Jesus, alla skolor och läroanstalter. Utrusta lärarna med sann kristlig tro, levande gudsfruktan, oklanderlig dygd, nit och skicklighet, samt eleverna med alla de egenskaper som behövs för den som vill bli en nyttig medlem i kyrkan och staten.

Bevara oss i nåd för sådana skolor som är hårda för gudsfrågatenhet, otro, förnekelse, lättsinne och osedlighet. De är nämligen inte av Dig, utan av vår vedersakare djävulen. Vi vill inte ha honom, utan Dig, och Din helige Ande till våra skolors styresman. Djävulen försöker visst dessa tider driva ut Dig ifrån skolan, och i stället för Ditt ords sanning, som han förklarar för gammalmodig, vill han införa lögn. Låt det, Herre Jesus, inte lyckas för honom.

Gör det allt mera klart, att sann kristendom och grundlig vetenskaplighet kommer lika bra överens som ytliga kunskaper och fräck förnekelse.

Hör oss, mildaste Jesus, för Din eviga kärleks skull. Amen.

Ur J. Bäck: Främlingarnas hemliv; förkortat och bearbetat.

Några webbadresser med ljudinspelningar av predikningar och föredrag:

LBK och Stiftelsen Biblicum:
<http://arkiv.lbk.cc/media/public/>

ELBK: <http://www.elbk.org/>

LFS-LFU:
<http://www.lutherskaforssamlingen.se/>

LogosDirekt:
<http://62.236.135.101/mp3/index.html>

Andra webbplatser med luthersk litteratur och predikningar:

<http://www.fullbordat.nu/>
Upprätthålls av Nils-Gunnar Svensson.
Bl.a. dagens betraktelse ur Nåd för nåd.

<http://skattkistan.predikan.se/>
Upprätthålls av Lars Borgström.

<http://www.snabber.se/sites/manna/>
Upprätthålls av Jari Rättö. Bl.a. inlästa böner ur Främlingarnas hemliv.

Ta del av bibelundervisning på cd/mp3!

Jan Bygstad, känd för många genom sin bok *Den kristna församlingen*, är pastor i DELK, Norge. Hans församling i Bergen har grundat en fond för att bygga en ny kyrka, och för det säljer man inspelningar av Jans bibeltimmar som cd-skivor (en timme/cd) eller mp3-skivor (hela serien). Följande inspelningar finns:

- Galaterbrevet (6 timmar)
- Efesierbrevet (24)
- Uppenbarelseboken (20)
- Messias i GT (6)
- Trosbekännelsen (6)
- Den kristna församlingen (10)
- 5. Moseboken (5)
- Profeten Hosea (5)
- Olika enskilda teman (14)

Beställningar kan sändas till Jon Tore Lie, Lyshovden 108, N-5148 Fyllingsdalen, e-post: jotol@online.no.

Det finns också några avsnitt att ladda ner på www.delk.no/showarticle.php?id=106.

Man kan betala via bankgiro:

Finland: Nordea 182030-16543

Sverige: 5863-7935

Mottagare: DELK – Bergen menighet, Odinsvei 33 A, N-5221 Nesttun.

Logos-webbadresser:

Logosmappen:

www.logosmappen.net

Folkbibeln Online:

www.folkbibeln.net

wap.folkbibeln.net

Projekt Gezelius:

www.logosmappen.net/bibel/gezelius/

LogosDirekt:

www.logosmappen.net/logosdirekt/

Logostidningen:

www.logosmappen.net/logos/tidning/

Föreningen Logos veckoredovisning:

www.logosmappen.net/logos/insamling/